

ENTREVISTA AMB EL SECRETARI GENERAL DE L'STEI

El sistema educatiu a l'Estat espanyol està a punt d'assolir amb un retard històric d'almenys 20 anys respecte als països més desenvolupats de la C.E.E. una de les seves grans aspiracions: l'escolarització quasi plena de la població d'entre tres i setze anys. Un gran esforç quantitatiu que ha ampliat la infraestructura del sistema i que ha aconseguit que quasi tots els nins i nines tinguin un lloc a l'escola (no sempre de qualitat). Ara s'imposen uns nous objectius. Es tracta de consolidar i donar qualitat al sistema.

Curiosament, però, la societat es mostra insatisfeta, es fan valoracions globals negatives del sistema. El professorat, per la seva banda, es troba també insatisfet, intranquil, mal considerat...

És necessari recuperar el sentit i la importància social del treball educatiu dins el context d'una societat postmoderna que es desentén de la transmissió de qualsevol tipus de valor que no sigui la persecució del poder i dels diners.

Analitzarem amb en Pere Polo, Secretari General de l'STEI i Director de PISSARRA, l'estat de la qüestió, especialment des del punt de vista dels treballadors i treballadores de l'ensenyança.

J.M. Mas

– Quines creus que són les causes fonamentals que han provocat l'actual situació de descontent i de desprestigi social de la professió docent?

– La societat cada cop delega més responsabilitats a la Institució Escolar, el component més visible del sistema educatiu és l'ensenyant. Així, doncs, sobre els treballadors i treballadores docents recauen els conflictes socials que l'escola com a institució no pot resoldre plenament o fins i tot parcialment. Posarem un exemple, la propaganda oficial presenta als ciutadans l'Escola com un lloc on els alumnes poden gaudir d'igualtat d'oportunitats per a la seva millora personal i social. Aquesta expectativa queda frustrada per a un alt percentatge de l'alumnat. Doncs bé, en començar a cercar "culpables" ens trobam tot d'una amb l'ensenyant. Per això la professió pateix un alt índex

d'angoixa. Els ensenyants estan descontents per la burocratització del seu

treball, per l'acumulació d'exigències i, sobretot, perquè són víctimes del concepte utilitarista i mercantilista de la cultura. Els valors dominants socialment identifiquen cultura amb èxit econòmic, amb condició per adquirir status socioeconòmic rellevant, i no cultura com a capacitat crítica per a rebatre fins i tot els valors dominants.

El desprestigi social de la professió docent, que s'accentua en relació inversa a l'edat de l'alumnat, està en consonància amb la visió mercantilista de les professions: a més ingressos econòmics, més prestigi social.

La imatge social que s'acostuma a transmetre de la institució escolar a través dels mitjans de comunicació és freqüentment la de conflicte escolar.

Caldria un canvi de sensibilitat social respecte a la importància i les dificultats del treball docent. Els poders públics -i les organitzacions sindicals dels tre-

balladors- haurien d'estimular un debat social sobre el sistema educatiu en positiu. Per exemple, revaloritzant la imatge social de la professió docent, reforçant l'autoritat "moral" dels ensenyants,...

El desprestigi social de la professió docent, que s'accentua en relació inversa a l'edat de l'alumnat, està en consonància amb la visió mercantilista de les professions: a més ingressos econòmics, més prestigi social.

- ¿Com s'explica que la societat, per una part, reclami del treballador docent d'avui que sigui una espècie de superhome (capaç de perfeccionar la persona en tots els camps -intel·lectual, moral, estètic, físic,...; gran humanista, equilibrat, bon psicòleg, orientador, planificador, etc.) i, per altra part, el tingui en tan baixa consideració?

- Sembla contradictori amb el que abans hem indicat. No és així, la societat tendeix a idealitzar les imatges d'algunes professions i després els usuaris -en el nostre cas, els pares i les mares dels nostres alumnes- davant aquest procés d'idealització del perfil professional es topen amb les limitacions reals. Aquest xoc entre l'idealisme i el realisme no genera un equilibri crític, s'accentua la desqualificació gratuïta i arbitrària.

Aquest mecanisme és, en el cas de l'escola, pervers. Es pontifica sobre la

importància de l'ensenyament i es neguen als ensenyants la consideració social i material que els pertoca.

L'opinió pública -i, per tant, els creadors de la mateixa- haurien d'enfocar l'ensenyament des d'una perspectiva real que, des del meu punt de vista, passaria per assumir que la massificació de l'ensenyament -és a dir, la generalització del l'ensenyament obligatori fins als 16 anys- introdueix dins el sistema educatiu totes les contradiccions que es donen dins la nostra societat i que el treball docent i el sistema educatiu no les poden resoldre totes, però sí poden contribuir a pal·liar-ne algunes. Per exemple, reclamar dels poders públics polítiques educatives actives per fer front al fracàs escolar, tot exigint dotació de material didàctic i personal de suport adient.

- Enmig d'aquesta situació, fins a quin punt els treballadors i treballadores es senten recolzats per l'Administració educativa?

-Els treballadors i treballadores cada cop reben més exigències de l'Administració educativa i dels titulars dels centres privats. El seu treball es burocratitza; és el que en diem "omplir paperassa" (informes, memòries, programacions, etc.)

L'Administració educativa no vol abordar un aspecte qualitatiu molt important: la redefinició del temps escolar; la distinció entre l'horari de docència directa (horari lectiu) i l'horari de dedicació professional. Cada vegada es fa més necessari poder disposar de temps per a la reflexió, l'intercanvi i la preparació. Augmentar l'horari no lectiu i reduir l'horari lectiu. (No confondre aquest amb l'horari de l'alumnat). És clar que l'Administració educativa no vol negociar amb les organitzacions sindicals aquest aspecte de tanta importància per a l'èxit de qualsevol reforma

educativa. Aquest plantejament implicaria augment de plantilla, més recursos econòmics,...

No oblidem, per altra part, que l'Administració educativa és la patronal dels treballadors de l'ensenyament públic. (Els de l'ensenyament privat coneixen la seva intransigent patronal).

Nosaltres criticam el model de formació mercantilista que lliga formació a cobrament de sexennis

- Importància de sindicar-se per ajuntar esforços cap a la recuperació del propi espai social.

- Contestaré molt breument a aquesta pregunta. Som treballadors i treballadores i, com a tals, estam sotmesos a la condició d'assalariats i davant nosaltres hi ha uns patrons - Administracions educatives / CECE / EyG - organitzats. Les millores econòmiques i laborals requereixen organitzacions sindicals fortes, amb taxes d'afiliació altes i un grau de participació notable. Sols d'aquesta manera podrem negociar les nostres condicions laborals i econòmiques des d'una posició de força dissuasòria. En temps de crisi com l'actual, almenys s'han de mantenir les conquestes laborals; ara més que mai, doncs, cal reforçar les organitzacions sindicals.

- Quines conseqüències positives i/o negatives es preveu que pugui tenir per al professorat la im-

plantació de la LOGSE? Què en penses dels plans de formació permanent del professorat?

-Nosaltres, en el moment de l'aprovació de la LOGSE, varem destacar els aspectes positius, com per exemple: l'escolarització fins als 16 anys, les ratios, etc., però també destacàvem aspectes negatius i insuficients com la consolidació de la divisió del Cos de Professors, la manca d'avanç real cap al Cos Únic, que per a nosaltres significa una formació inicial d'igual "rang" universitari, amb les òbvies diferències d'especialització, la no aprovació d'una Llei de Finançament de la Reforma (Ara es veu la seva transcendència quan estam davant els Pressupostos d'Educació més restric-

tius en què la despesa educativa pujarà per davall de la inflació prevista pel 94-.

Aquests factors, i d'altres, són els que provoquen un clima d'incertesa, malestar i deserció entre un nombre important de professors/es.

Les reformes educatives a l'Estat espanyol es solen aplicar en situacions de crisi econòmica. La LOGSE també ha estat tocada per aquesta maledicció.

Nosaltres reclamam la negociació global de totes les repercussions laborals implícites en la LOGSE, demanant el coneixement del Mapa Escolar, el disseny de plans d'estudi adequats als nostres trets culturals i lingüístics propis.

És per això que pensam que els Plans de Formació Permanent del Pro-

fessorat són una peça bàsica de qual-sevol reforma educativa.

Nosaltres criticam el model de formació mercantilista que lliga formació a cobrament de sexennis. Reivindicam que la formació dels ensenyants es realitzi en el temps de permanència. Sembla inaudit que el MEC i la Conselleria d'Educació no hagin pogut arribar a acords mutus per tal de poder fer el Reciclatge de Català dins l'horari de permanència del professorat en els centres.

Malgrat tot, però, els ensenyants valoren tant la seva professió que es "formen" continuament, malgrat la manca de facilitats. (La darrera: els que volen ampliar estudis a la UIB han de pagar la corresponent matrícula). □

Butlleta de subscripció a PISSARRA ¹

Nom: Adreça:

núm: pis: C.P. Població Tel:

Se subscriu a PISSARRA al preu anual de 1400 pts que abona mitjançant:

taló bancari o gir postal a nom de l'STEI ☐
càrrec al compte bancari o d'estalvi ² ☐

(1) Els afiliats a l'STEI reben **PISSARRA** de franc

(2) En aquest cas heu d'emplenar l'ordre bancària

ORDRE DE DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

Caixa/Banc Oficina Dígit N° compte

Adreça banc C.P. Població

Sr. Director:

Sou pregat d'atendre a partir d'aquesta data i fins nou avís els rebuts que us presentarà el **Sindicat de Treballadors de l'Ensenyament de les Illes (STEI)** amb càrrec al meu compte indicat.

, de de 199
(signatura)